

UNIVERSITAT D'ANDORRA

Tribunal de Tesi Doctoral

Data: 28 de març del 2023

Hora: 11.00 hores

Lloc: Sala d'Actes - Universitat d'Andorra

Doctorand: Sr. Xavier Planas Batlle

Tesi Doctoral: *Els noms de lloc i els fenòmens geològics perillosos. Andorra com a cas d'estudi.*

Directors: Dr. Joan Tort Donada
Dr. Jordi Corominas Dulcet

Tribunal:

President: Dr. Ramon Sistac Vicen (Universitat d'Andorra)

Secretari: Dr. José Enrique Gargallo (Universitat de Barcelona)

Vocal: Dr. Moises Selfa Sastre (Universitat de Lleida)

Vocal: Dr. Josep Oliveras i Samitier (Universitat Rovira i Virgili)

Vocal: Dr. Carlos Rizos Jiménez (Universitat de Lleida)

Resum

Els fenòmens geològics perillosos són força temuts en zones de muntanya. En aquests territoris, l'empremta que deixen en el paisatge o els efectes sobre les persones sol ser recordat durant generacions. En aquesta conjuntura, podem constatar que la memòria d'aquests fenòmens freqüentment ha quedat fixada en la toponímia. En aquest sentit, doncs, l'anàlisi de la presència i concentració d'aquest tipus de topònims pot aportar llum sobre l'activitat històrica d'aquests processos en un territori.

De forma habitual, l'estudi dels topònims ha estat abordat en primer terme des de l'òptica lingüística. Això no obstant, en el cas dels noms de lloc que tenen el seu origen en aquests processos perillosos, tot i que sovint la relació nom del lloc / fenomen pot ser força visible (quan ens trobem davant de topònims transparents), aquest lligam ha estat poc estudiat. I, altrament, aquesta relació pot ser bastant difícil quan els topònims són opacs. En aquests darrers casos també s'evidencia que no són suficients els estudis des d'una òptica filològica tradicional; i, per tant, que són necessaris enfocaments complementaris en les investigacions toponímiques. En consonància amb aquestes constatacions, l'objectiu general d'aquesta recerca es troba orientat a establir la relació entre la toponímia i els processos geològics que generen perill, de cara a la millora de l'avaluació i la gestió dels riscos geològics. En el context d'aquesta investigació hem desenvolupat una metodologia encaminada a facilitar la interpretació d'aquests topònims a partir de la geologia l'anàlisi toponímica i fisiogràfica comparativa—. En aquest sentit, hem analitzat en detall fins a 175 noms andorrans del medi físic, seleccionats principalment del Nomenclàtor d'Andorra. Cadascun d'aquests topònims ha estat revisat sobre el terreny per confirmar la presència del fenomen perillós i, endemés, hem quantificat la solidesa d'aquesta relació amb un índex de qualitat. En aquest mateix camí de desenvolupament del treball, hem confeccionat sèries d'aquests topònims i també hem fet un exercici d'aplicació de l'ús d'aquests noms de lloc per avaluar el grau de perillositat del territori. D'altra banda, amb l'esperit de comprovar el potencial d'aplicació i exportació d'aquest sistema de treball a altres zones de muntanya, hem efectuat comparacions amb altres topònims de territoris pirinencs veïns. La utilització d'aquesta tècnica ens ha facilitat confirmar accepcions toponímiques i etimologies proposades prèviament per altres autors, però també ens ha permès presentar possibles nous significats originals. L'anàlisi toponímica i fisiogràfica comparativa, com qualsevol tècnica d'estudi, té les seves limitacions. En aquest cas, principalment, les associades al desenvolupament i aprenentatge d'habilitats relacionades amb els processos deductius i lògico-inductius amb què opera. Malgrat aquestes limitacions, considerem que l'estudi dels topònims en primera instància des d'una perspectiva del medi físic i amb aquesta sistemàtica obre un gran ventall de possibilitats. En conclusió, tant el plantejament i la metodologia d'estudi aplicat, pensem que poden ser d'interès en diferents àmbits. I, especialment, en zones de muntanya: per ajudar a conviure amb els riscos geològics –circumstància que obre interessants perspectives per a l'ordenació del territori des del punt de vista de la regulació urbanística.